

2005. évi XI. törvény

a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény módosításáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény módosításáról az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

1. §

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 18. §-a a következő (8)–(10) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A (2) bekezdésben meghatározott tanfolyami képzésben az iskolavezető és a szakoktató, illetőleg a tanfolyami képzést követő vizsgáztatásban a vizsgabiztos abban az esetben vehet részt, ha erre vonatkozó képesítéssel rendelkezik és a közlekedési hatóság erre vonatkozó, nyilvános névjegyzékbe felvette.

(9) A (2) bekezdésben meghatározott névjegyzékek adattartalma:

- a) név és születéskori név,
- b) születés helye, időpontja (év, hó, nap),
- c) anyja neve,
- d) lakóhelye,
- e) erkölcsi bizonyítvány száma,
- f) továbbképzésen történt részvétel időpontja,
- g) képesítő okmány száma, a kiadás dátuma,
- h) a névjegyzéket vezető közlekedési hatóság megnevezése,
- i) a névjegyzékbe vétel száma, időpontja,
- j) a névjegyzékbe vételt igazoló okmány száma, kiadás dátuma, érvényessége,
- k) a névjegyzékből törlés oka és időpontja.

(10) Az iskolavezetőt, a szakoktatót és a vizsgabiztost a közlekedési hatóság a névjegyzékből törli, ha:

- a) kötelező továbbképzésen nem vett részt;
- b) nem rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel;
- c) a névjegyzékbe történő felvételre, külön jogszabályban meghatározott feltételeknek már nem felel meg;
- d) a névjegyzékbe felvett személy ezt kérelmezi;
- e) a névjegyzékbe felvett személy elhalálozott.”

2. §

A Kkt. a következő címmel és 18/A–18/J. §-okkal egészül ki:

„Az utazó munkavállalók munkaideje

18/A. §

(1) A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni a közúti szállításban közreműködő azon személyek tekintetében, akik a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról szóló 3820/85/EGK rendelet, továbbá a nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló, a 2001. évi IX. törvénnyel kihirdetett Európai Megállapodás (AETR) hatálya alá tartozó munkát végeznek.

(2) A 18/C. §-ban foglalt rendelkezéseket abban az esetben is alkalmazni kell, ha a munkavállaló munkavégzése nem esik az (1) bekezdésben meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá, azonban a munkaidőkeret időtartama alatt a munkavállaló az említett jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá tartozó munkát is végez.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott munkavállalónak az (1) bekezdésben meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá tartozó munkavégzése során e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

18/B. §

A 18/B–18/J. §-ok alkalmazásában:

a) munkaidő: az Mt. 117. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglaltakra figyelemmel különösen

aa) a közúti személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenységre fordított teljes idő, amely magában foglalja a vezetési időt, a be- és kirakodásra fordított időt, az utasok be- és kiszállásánál való segédkezéssel töltött időt, a jármű takarításával és karbantartásával töltött időt, valamint a jármű, a rakomány vagy az utasok biztonságával kapcsolatos tevékenység idejét és a vonatkozó előírások teljesítésére fordított időt, ideértve a be- és kirakodás felügyeletét, továbbá a rendőrségi, vám-, határőrizeti és az adott szállítási tevékenységgel összefüggésben felmerülő bármely hatósági eljárás időtartamát;

ab) a be- és kirakodásra történő várakozás ideje, amennyiben ennek időtartama előzetesen nem volt meghatározható. Kollektív szerződés jelen rendelkezéstől eltérhet, és a be- és kirakodásra történő várakozás idejét rendelkezésre állási időnek minősítheti, kivéve, ha a munkavállaló a várakozás ideje alatt munkát végez.

b) rendelkezésre állási idő:

ba) minden olyan idő, amely nem minősül munkaidőnek és pihenőidőnek, és amely során a munkavállalónak nem kell a munkahelyén tartózkodnia, de készen kell állnia a jármű vezetésének megkezdésére, folytatására, illetve egyéb munka elvégzésére. E feltételek együttes érvényesülése esetén rendelkezésre állási időnek minősül különösen: a jármű kompon vagy vasúton történő szállításához kapcsolódó kíséreti idő, a határátlépéssel és időtartamhoz kötött közlekedési korlátozásokkal (hétvégi, ünnepnap közlekedési korlátozással) összefüggő várakozással töltött idő;

bb) több gépjárművezető járatok esetében a jármű vezetés ideje alatt a járművet vezető személy mellett, vagy a

fekvőhelyen eltöltött idő.

c) munkahely: a közúti személyszállítást, illetve áru fuvarozást végző vállalkozás valamennyi telephelye és székhelye, az ilyen tevékenység végzéséhez használt jármű, továbbá bármely egyéb hely, ahol a személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenységgel kapcsolatos feladatokat végzik.

d) közúti szállításban közreműködő személy: a munkavállaló és az önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető.

e) önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető:

ea) közúti áru fuvarozói vagy autóbuzos személyszállító engedély alapján önálló vállalkozási tevékenység keretében személyek és áruk továbbítására jogosult,

eb) az ea) pontban meghatározott tevékenységhez kapcsolódóan, munkaszerződéssel vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonnyal nem rendelkezik,

ec) tevékenységét szabadon szervezheti.

f) a hét: a munkavégzés helye szerinti helyi időszámítás szerint, hétfő 00:00 órától vasárnap 24:00 óráig terjedő időszak.

18/C. §

(1) A 18/A. §-ban említett munkavállalók esetében a munkáltatónak munkaidőkeretet kell megállapítania.

(2) A 18/A. § (1) bekezdésében említett munkavállalók esetében a munkáltató legfeljebb négy hónapos, kollektív szerződés legfeljebb hat hónapos munkaidőkeretet állapíthat meg.

(3) A 18/A. § (2) bekezdésében említett munkavállalók esetében a munkaidőkeret hosszát az Mt.-ben foglaltak szerint kell megállapítani, azzal, hogy hat hónaposnál hosszabb munkaidőkeret nem állapítható meg.

(4) A munkaidőkeret átlagában a heti munkaidő a 48 órát nem haladhatja meg.

(5) A heti munkaidő – kollektív szerződés, illetve a 18/A. § (1) bekezdésében meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a 60 órát nem haladhatja meg.

(6) Amennyiben a munkavállalónak további munkaviszonya áll fenn, bármely négy – kollektív szerződés rendelkezése esetén legfeljebb hat – hónapos időszakban az egybeszámított munkaidő heti átlagban a 48 órát nem haladhatja meg, továbbá a munkaidőkeretet úgy kell megállapítani, hogy bármely naptári héten a munkavállaló valamennyi munkaviszonyában egybeszámított munkaideje – kollektív szerződés eltérő rendelkezése hiányában – a 60 órát ne haladja meg.

(7) A (6) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni abban az esetben is, ha a munkavállaló korábbi munkaviszonya megszűnt vagy megszűnik, de négy hónapnál nem régebben korábbi munkaviszonyában munkát végzett.

(8) A (4)–(7) bekezdések alkalmazása során az Mt. 126. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerinti rendkívüli munkavégzés időtartamát is figyelembe kell venni.

(9) Az (6) és (7) bekezdésben foglalt kötelezettségek munkáltatói teljesítése céljából a munkavállaló köteles havonta, illetve a munkáltató által előírt gyakorisággal írásban elszámolni a más munkáltatónál munkavégzéssel töltött időről.

18/D. §

(1) A munkáltató a munkavállalót személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenység végzésére az egészséges és biztonságos munkavégzés, továbbá a közlekedésbiztonság követelményére figyelemmel, a munkaviszonyra vonatkozó szabályokkal összhangban osztja be.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt követelményeken túlmenően a munkavégzés szervezése során a munkáltatónak – a rendelkezésre álló lehetőségeken belül – törekednie kell arra, hogy a munkavállaló pihenőidejének minél nagyobb részét az általa megválasztott helyen tudja eltölteni.

(3) A munkavállaló munkaidejét a munkaviszonyra vonatkozó szabályok, a szakmai szabályok, a menetrend, és a munkáltató utasításainak keretei között maga osztja be.

18/E. §

(1) A munkáltató a munkavállalót a 18/D. § (1) bekezdése szerinti munkavégzésre annak megkezdése előtt legalább 12 órával köteles beosztani, illetve a beosztást a munkavállalóval közölni.

(2) Amennyiben a munkavállaló munkára képes állapotban van, a munkáltató egyoldalú intézkedésével az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéstől eltérhet, ebben az esetben azonban a fuvarfeladat során munkaidőnek minősülő első 12 órája rendkívüli munkavégzésnek minősül.

(3) A rendelkezésre állási időnek minősülő időszakot és előrelátható időtartamát – az indulás előtt vagy közvetlenül a rendelkezésre állási idő kezdetét megelőzően – a munkavállalóval ismertetni kell.

18/F. §

(1) Amennyiben a 18/A. §-ban megjelölt jogszabály és közösségi jogszabály eltérően nem rendelkezik, a munkaközi szünet nélkül folyamatosan végzett munka a hat órát nem haladhatja meg. Amennyiben a teljes napi munkavégzés ideje hat és kilenc óra közötti, azt legalább 30 perces, amennyiben meghaladja a kilenc órát, legalább 45 perces munkaközi szünettel kell megszakitani.

(2) A munkaközi szünetet egyenként legalább 15 perces időszakokra a munkavállaló feloszthatja.

(3) A rendelkezésre állási idő és az ezt közvetlenül követő munkaidő együttes időtartama a 24 órát nem haladhatja meg, kivéve, ha a munkavégzés határátlépéshez vagy egyéb halaszthatatlan tevékenységhez kapcsolódik. Ebben az esetben a (4) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

(4) Ha a munkavégzési idő és az azt követő rendelkezésre állási idő együttes tartama a 24 órát meghaladja, a rendelkezésre

állást követő első lehetséges időpontban a munkavállalónak legalább 11 óra pihenőidőt kell tartani.

18/G. §

(1) Amennyiben a munkavégzés – a munkavégzés helye szerinti helyi időszámítás szerint – részben a 00.00 és 04.00 óra közötti időszakra esik (a továbbiakban: éjszakai időszak), a napi munkaidő – ha kollektív szerződés, illetve munkaszerződés eltérően nem rendelkezik – a tíz órát nem haladja meg.

(2) Éjszakai időszak alatti munkavégzés esetén a munkavállalót az Mt. szerinti bérpótlék illeti meg.

18/H. §

A munkáltató az Mt. 140/A. §-ában foglaltakon túl a munkavállaló rendelkezésre állási idejét köteles nyilvántartani, valamint a nyilvántartást három évig megőrizni. A munkáltató a nyilvántartás egy példányát köteles a munkavállaló részére – kérésre – átadni.

18/I. §

A munkavállalót a rendelkezésre állási időre az Mt. 148. §-a (1) bekezdésében az ügyelet esetén meghatározott munkabér illeti meg.

18/J. §

A 18/A. §-ban meghatározott munkavállalókra az Mt. 117/B. §-ának (3) bekezdése, 126. §-a (1) bekezdésének a), c) és d) pontja, 127. §-a (1) bekezdésének első mondata, továbbá 147. §-ának (6) bekezdése nem alkalmazható, kivéve a 18/A. § (2) bekezdésében meghatározott munkavállalók olyan munkavégzését, amelyre a jelen törvény szerinti eltérő rendelkezéseket nem kell alkalmazni."

3. §

A Kkt. 33. §-ának. (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés a) és b) pontjaiban megjelölt közútkezelők, vagy az általuk megállapodás alapján megbízott, külön jogszabályban meghatározott gazdálkodó szervezetek, az autópályák használatáért az autópályák és az autóutak üzemeltetésére, fenntartására és felújítására fordítandó úthasználati díjat szedhetnek, valamint kezelhetik – a követelés elévülésének időpontjáig – az úthasználati díjjal, illetve pótdíjjal összefüggő külön jogszabályban megjelölt személy- és járműazonosító adatokat. A díjfizetéssel érintett autópályákat – ideértve erre irányuló szerződés esetén az (1) bekezdés a) pontja szerinti kezelő által működtetett országos közutat is – vagy azok egyes szakaszait, a díj, valamint megfizetésének elmaradása esetén a pótdíj mértékét, a fizetés módját és feltételeit valamint a beszedett díj és pótdíj kedvezményezettjét – a Kormány által jóváhagyott elvek alapján – a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben, rendeletben állapítja meg.”

4. §

A Kkt. 44. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdésben meghatározott ellenőrzési feladatok végzésére az a) pont tekintetében a rendőrhatóság; a b)-h) pontok tekintetében a közlekedési hatóság, illetőleg külön jogszabály alapján a rendőrhatóság, illetve a határőrség (a továbbiakban együtt: ellenőrző hatóság) jogosult. A közúti közlekedési szolgáltatás végzésének ellenőrzésére a külön jogszabályban meghatározott szervek jogosultak. A külföldi járművek ellenőrzését a rendőrhatóság, a határőrség, illetve a közlekedési hatóság (a tengelyterhelés és az össztömeg helyszíni ellenőrzését a közlekedési hatóság a rendőrhatóság közreműködésével) végzi.”

5. §

A Kkt. a következő címmel és 44/A. §-sal egészül ki:

"A gépjárművezetőkre vonatkozó szociális előírások ellenőrzése

44/A. § (1) A közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-ai 3821/85/EGK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: a tachográfokra vonatkozó közösségi rendelet) meghatározott illetékes hatóság a Magyar Köztársaság tekintetében a közlekedési hatóság.

(2) A közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról szóló, 1985. december 20-ai 3820/85/EGK tanácsi rendeletben, valamint a tachográfokra vonatkozó közösségi rendeletben a gépjármű vezetőjére, a gépjármű üzemeltetőjére, valamint a menetíró készülék (tachográf) beépítését, javítását és illesztését végző műhelyre vonatkozó követelmények ellenőrzése, valamint az ellenőrzéshez szükséges tachográf kártyák (a gépjárművezetői kártya, az ellenőri kártya, a műhelykártya és az üzemeltetői kártya) kiadása és az ahhoz kapcsolódó nyilvántartás kezelése a közlekedési hatóság feladata.

(3) A tachográf kártyák kibocsátásához tartozó nyilvántartás (a továbbiakban: tachográf kártya nyilvántartás) a tachográf kártyán rögzített – tachográfokra vonatkozó közösségi rendeletben meghatározott – adatokat tartalmazza.

(4) A tachográf kártya nyilvántartásból az Európai Közösség más tagállamának illetékes hatóságai, valamint a külön jogszabály alapján ellenőrzési feladatokkal rendelkező magyar hatóságok a (2) bekezdésben meghatározott közösségi jogszabályok szerinti ellenőrzési feladataik teljesítéséhez igényelhetnek adatot.

(5) A közlekedési hatóság a tachográf kártya érvényességi idejének lejártát követő öt naptári évig kezeli a tachográf kártya nyilvántartásban szereplő adatokat.

(6) A (2) bekezdésben meghatározott közösségi jogi normák rendelkezései végrehajtásának ellenőrzése során a nemzetközi közúti fuvarozást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenőidejének ellenőrzéséről szóló külön jogszabály rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(7) A tachográfokra vonatkozó közösségi rendelet hazai végrehajtásának részletes szabályait a miniszter, a tachográf kártyák kiadásával, és azok ellenőrzésével kapcsolatos díjakat a miniszter – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – rendeletben állapítja meg.”

6. §

A Kkt. 45. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A 33. § (1) bekezdésének a) és b) pontjaiban meghatározott közútkezelők, vagy az általuk megállapodás alapján megbízott külön jogszabályban meghatározott gazdálkodó szervezetek, az úthasználati díj megfizetésének ellenőrzése és a pótdíj behajtása, valamint az e törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából olyan elektronikus ellenőrzési rendszer működtetésére is jogosultak, amely az érvényes matricával nem rendelkező gépjármű rendszámát, áthaladásának helyét és időpontját az adatellenőrzést követően rögzíti.”

7. §

A Kkt. 47. §-a a következő u), v) és w) ponttal egészül ki:

[47. § A törvény alkalmazásában:]

„u) Iskolavezető: a közlekedési hatóság engedélyével végzett tanfolyami képzést irányító személy.

v) Szakoktató: a közúti járművezetők képzését végző személy.

w) Vizsgabiztos: a közúti járművezetők vizsgáztatását végző személy.”

8. §

(1) A Kkt. 48. §-ának (3) bekezdés b) pontjának 19. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(3) Felhatalmazást kap

b) a miniszter, hogy]

„19. a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-ai 3821/85/EGK tanácsi rendeletben foglaltak végrehajtási szabályait,”

[rendeletben állapítsa meg.]

(2) A Kkt. 48. §-ának (3) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

[(3) Felhatalmazást kap]

„g) a miniszter, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértésben a díjfizetéssel érintett autópályákat – ideértve erre irányuló koncessziós szerződés alapján működtetett országos közutat is – vagy azok egyes szakaszait, a díj, valamint megfizetésének elmaradása esetén a pótdíj mértékét, a fizetés módját és feltételeit, valamint a beszedett díj és pótdíj kedvezményezettjét – a Kormány által jóváhagyott elvek alapján – ”

[rendeletben állapítsa meg.]

9. §

A Kkt. a következő címmel és 49. §-sal egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

49. § Ez a törvény a közúti fuvarozásban utazó tevékenységet végző személyek munkaidejének szervezéséről szóló, 2002. március 11-ei 2002/15/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.”

10. §

Záró rendelkezések

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2005. március 23. napján lép hatályba.

(2) Az e törvény 2. §-ával megállapított 18/A-18/J. §-okban foglalt rendelkezéseket a 18/B. § e) pontjában meghatározott önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezetőkre 2009. március 23-tól kell alkalmazni.

(3) Az e törvény 2. §-ával megállapított 18/A-18/J. §-okban foglalt rendelkezéseket a hatálybalépés napját követően megkezdett közúti szállítási feladatokra kell alkalmazni.

11. §

Ez a törvény a közúti fuvarozásban utazó tevékenységet végző személyek munkaidejének szervezéséről szóló, 2002. március 11-ei 2002/15/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.